

Digikaveritoiminta edistää yhdenvertaisuutta ja digiosallisuutta

Susanna Monni
Hanna Rantala
Satu Veltheim
6.6- 7.6..2023

DigiON

Mikä DigiOn?

**DigiOn edistää vaikeassa työmarkkina-
asemassa olevien ja maahan
muuttaneiden henkilöiden
digitaalisia taitoja.**

- Digikaverit tarjoavat helposti lähestyttävää, vertaistukeen pohjautuvaa digitukea matalan kynnyksen kohtaamispaikkoihin Espoossa ja Uudellamaalla.
- Järjestöjen ja sote-alan ammattilaisten digitukiosaaminen vahvistuu.

Toteuttajat

DigiOn (ESR 2021-2023) on Laurea-ammattikorkeakoulun ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen yhteishanke.

Hanketta rahoitetaan osana Euroopan Unionin Covid-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia.

Hankkeen yhteistyökumppaneina toimivat: Espoon kaupungin ruoka-apuverkosto, Edistia, Kalliolan Setlementti ja EMY ry.

DigiON

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

**Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020**

**Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto**

Sisältö

- Digitalisaatio ja digiosallisuus
- Internet-minäpystyvyys ja vertaistoiminnan hyödyt
- Digikaverikonsepti ja digikaverivalmennus
- Näin valmennat digikavereita -koulutus

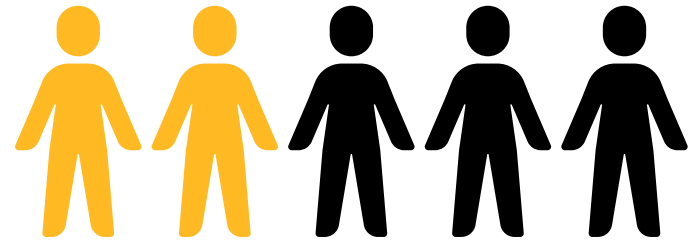
Miksi digitaitoja tarvitaan?

Digitalisaation myötä työelämän käytänteet, asiointi ja arjen vuorovaikutus ovat muuttuneet - digitaitoja tarvitaan kaikkialla.

Digisyrjäytymisen riskitekijät kasaantuvat

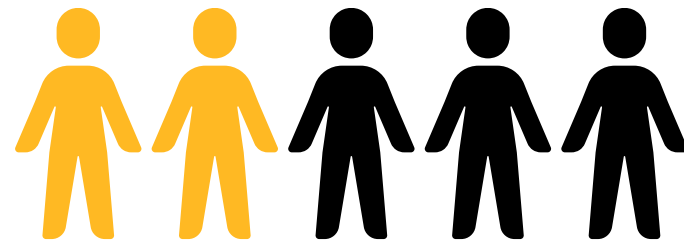

Tutkimuksissa tunnistetaan kolme digikuilua

1. Ei soveltuvia älylaitteita ja/tai internetyhteyttä
2. Henkilöltä puuttuvat riittävät tiedot ja taidot
3. Henkilö ei tunnista digitaalisten palveluitten käyttöön liittyviä hyötyjä

Hänninen ym. 2021

39% suomalaisista tarvitsee usein digitukea

- Tuen tarve korostuu niillä, jotka tarvitsevat paljon palveluita
- Iäkkäät ja työelämän ulkopuolella kokevat muita useammin, että sähköiset sote-palvelut eivät ole saavutettavia tai käytettäviä
- Oppimisen haasteet ja koetun häpeän tunteet nostavat kynnystä pyytää tukea

Internet minäpystyvyyden (Internet self-efficacy) merkitys digitaitojen kehittämisessä

- Internet minäpystyvyys tarkoittaa ihmisen kykyä käyttää internetiä ja sen tarjoamia resursseja tehokkaasti ja turvallisesti
- Se koostuu monista erilaisista taidoista, kuten tiedonhaun taidoista, verkkoturvallisuuden ymmärtämisestä, digitaalisen viestinnän taidoista, online-identiteetin hallinnasta ja verkkovuorovaikutuksen taidoista
- Auttaa ihmisiä hyödyntämään internetin tarjoamia mahdollisuuksia ja välttämään sen mahdollisia riskejä
- Internet minäpystyvyyttä voi vahvistaa havainnoimalla muiden onnistumisia ja saamalla positiivista palautetta omasta toiminnastaan

Sosiaalisen ja vertaistuen merkitys digitaitojen oppimisessa

- Lähitoimijuus (proxy agency) digitaalisten taitojen kontekstissa tarkoittaa sitä, että yksilöt voivat turvautuvat esim. perheenjäsenten, ystävien tai vertaistukijoiden apuun digitaalisten taitojen kehittämisessä
- Sosiaalinen tuki ja vertaistuki ovat kaksi erilaista käsitettä, vaikka ne liittyvätkin molemmat tuen antamiseen
- Sosiaalinen tuki viittaa ihmisten saamaan tukeen perheeltä, ystäviltä, työtovereilta tai muilta sosiaalisilta verkostoilta, joka voi olla
  - konkreettista, kuten opastusta tai teknistä tukea, mutta myös henkistä, kuten kannustusta, rohkaisua ja empatiaa
  - havainnointioppimismahdollisuuksia, jotka auttavat kehittämään digitaitoja

Vertaistuki on organisoitua tukea

- Vertaistukea saa muilta samankaltaisessa elämäntilanteessa olevilta henkilöiltä
- Ryhmä- tai yksilötoimintaa, joissa jaetaan kokemuksia ja tarjotaan tukea toisilleen
- Erityisen tehokasta, koska ihmiset voivat tuntea itsensä ymmärretyksi ja samalla tasolla oleviksi
- Tarjoaa myös roolimalleja ja innostusta yksilön omalle kehitykselle
- Lähtötoimijuus parhaimmillaan täydentää yksilön minäpystyvyyttä ja edistää digiosallisuutta

Haavoittuvassa asemassa kokevat, että toimiva digituki

- Rakentuu epämuodollisissa puitteissa ja arkisen keskustelun kautta
- Viestii tasavertaisuutta ja lievittää ulkopuolisuuden kokemusta
- On tarjolla siellä, missä "oma porukka".

Juujärvi 2022

Digikaverit tarjoavat vertaisuuteen pohjautuvaa digitukea arjen kohtaamispaikoissa

DigiON

Digikaveritoiminta

- Pohjautuu ASPA-säätiön kehittämään digikaverikonseptiin
- Täydennetty DigiOn-hankkeen toimintaan sopivaksi
- Tähän mennessä valmennettu 51 digikaveria
- Osallistujat tulleet järjestöistä, verkostoista ja omatoimisesti mainonnan kautta.
- Pääasiassa työikäisiä (20-70 vuotiaita)

Digikaverien tarjoamassa digituessa

1

Jutellaan arkipäiväisesti ja ammattimaisia termejä välttäen. Miten sinä selittäisit tuettavalle "päivitys" ja "pilvipalvelut"?

2

Vältetään häpeän ja ahdistuksen tunteita; Miten tukija voi osoittaa olevansa tuettavan kanssa samalla viivalla?

3

Ratkaistaan käytännön ongelmia tarpeista lähtien ja etsitään uusia elämää rikastuttavia asioita. Mikä voisi rikastuttaa 30-vuotiaan masentuneen työttömän arkea?

4

Harjoitellaan asioita ilman tarkempaa aikarajoitetta. Millaisin ilmein, elein ja sanoin voit ilmaista kiirettömyyttä?

Mistä digikaverivalmennuksessa on kyse?

Valmennuksessa painotetaan kohtaamis- ja ohjaustaitoja

MITÄ OPIT DIGIKAVERIVALMENNUKSESSA?

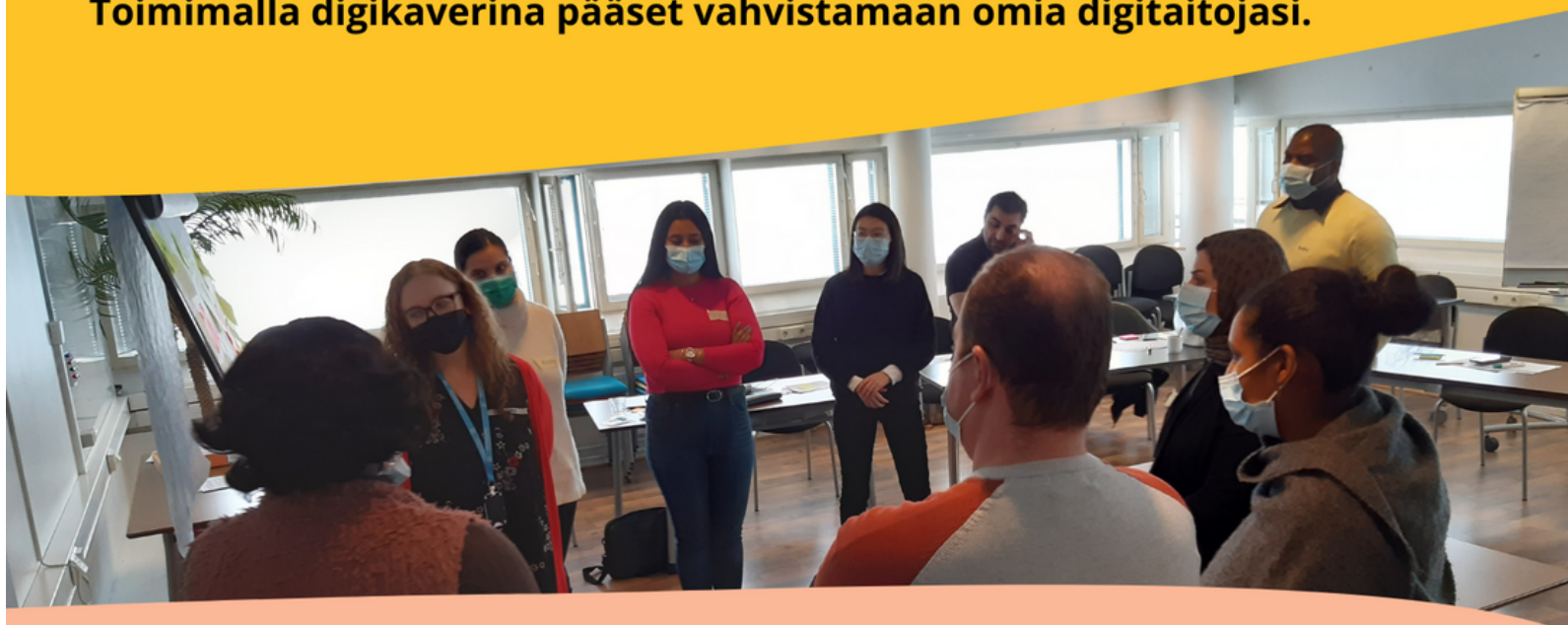
- Mitä on vertaistuki ja digiopastus
- Millainen on hyvä ohjaaja?
- Oppimistyylit ja miten rakennat oppimisille myönteisen ilmapiirin
- Tietoturvan perusteet
- Digituen eettiset ohjeet
- Käytännön harjoituksia digituesta

DigiON

HALUATKO KEHITTÄÄ OHJAUSTAITOJASI?

ILMOITTAUDU NYT DIGIKAVERIKSI!

Haluatko toimia vapaaehtoisena ja tukea toisia digitaitojen oppimisessa? Kaksipäiväisessä digikaverivalmennuksessa vahvistat opastus- ja ohjaustaitojasi. Toimimalla digikaverina pääset vahvistamaan omia digitaitojasi.

KUKA VOI OSALLISTUA?

- Sinulla on kokemusta älylaitteiden ja digitaalisten palveluiden käyttöön liittyvistä haasteista.
- Sinulla on joitakin digitaitoja - kaikkea ei tarvitse osata.
- Haluat tukea toisia vertaisena.

Valmennus on interaktiivista ja osallistavaa

Mitä digikaveritoiminta antaa?

Miksi haluat toimia digikaverina?

Koska pidän ihmisten auttamisesta. Rakastan jakaa tietoa. Haluan tehdä ihmisille jotain hyödyllistä

Haluan auttaa apua tarvitsevia.

Koska pidän ihmisten auttamisesta. Rakastan jakaa tietoa. Haluan tehdä ihmisille jotain hyödyllistä

Digiohjaus sopii hyvin tämän hetkiseen koulutukseeni ja työhöni

Kaikki tarvitsevat digitaitoja. Vanhemmille ihmisille ne ovat outoja. He tarvitsevat rauhallisia opastajia. Koen olevani sellainen

Oman osaamisen ylläpito. Muiden auttaminen digiasioissa, mistä tulee hyvä mieli.

Olen innostunut tietotekniikasta, ja haluan saada muutkin innostumaan.

Mitä digikaverina toimiminen on antanut sinulle?

sosiaalinen ympäristö. hyvä olo hyvä mieli

Naurun säestämiä yhteishetkiä. Uusia oivalluksia.

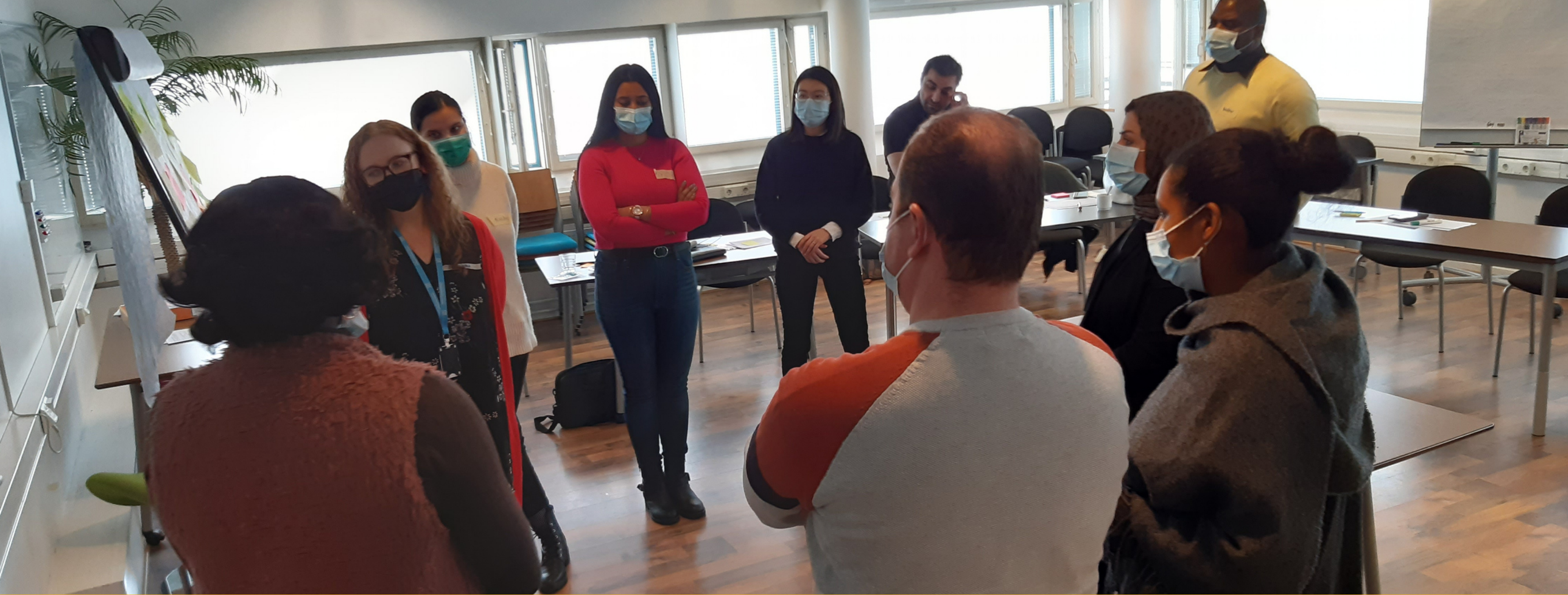
Yhdessä tekemistä. Yhdessä oppimista. Nähdä että joku on tyytyväinen kun hänen ongelmansa on ratkaistu yhdessä.

Jotain ymmärrystä siitä miten laaja alue tämä on. Olen oppinut paljon itse, kun olen yrittänyt auttaa muita.

Olen saanut ohjaustyöhön lisää osaamista

Kertaan itse ko taitoja. Opin itse uutta. Saan tietoa siitä, missä mennään digitaidoissa. Saan tietoa siitä, milloin olen pudonnut kelkasta

Miksi digikaveritoiminnan edellytysten tukeminen on tärkeää?

Yhteenvetoja I

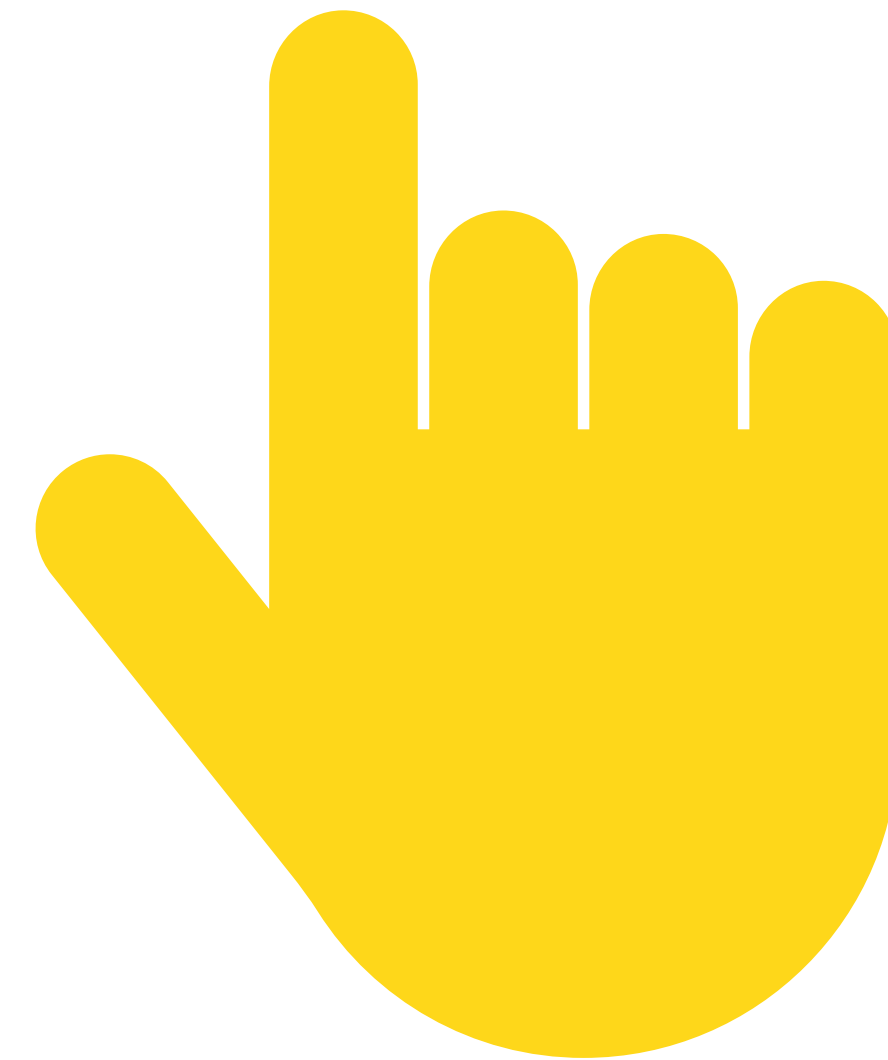
- Osalle digitalisoituneessa yhteiskunnassa mukana pysyminen saattaa olla sinnittelyä
- Erikseen digituen hakeminen on raskasta ja arjessa tarvitaan lähelle tulevaa matalan kynnyksen digitukea
- Tuen saamisesta tulee yhä enemmän yhdenvertaisuus- ja osallisuuskysymys
- Digitukea täytyy tuoda mukaan ihmisten arkeen uusilla tavoilla; vertaistukijat ovat tärkeitä arkisen digituen antajia

Yhteenvetoja 2

- Digitaalisen lukutaidon ja teknologian yhteydessä digikaverit voivat olla erityisen arvokkaita jakaessaan omia kokemuksiaan ja tietojaan
- Voivat auttaa muita rakentamaan luottamusta ja kehittämään taitojaan, joita he tarvitsevat käyttääkseen teknologiaa arjessaan
- Erityisen tärkeää henkilöille, joilla saattaa olla pelkoja digitaalisia laitteita tai palveluja kohtaan
- Digikaverit tarvitsevat asianmukaista valmennusta digitaidoissa opastamiseen

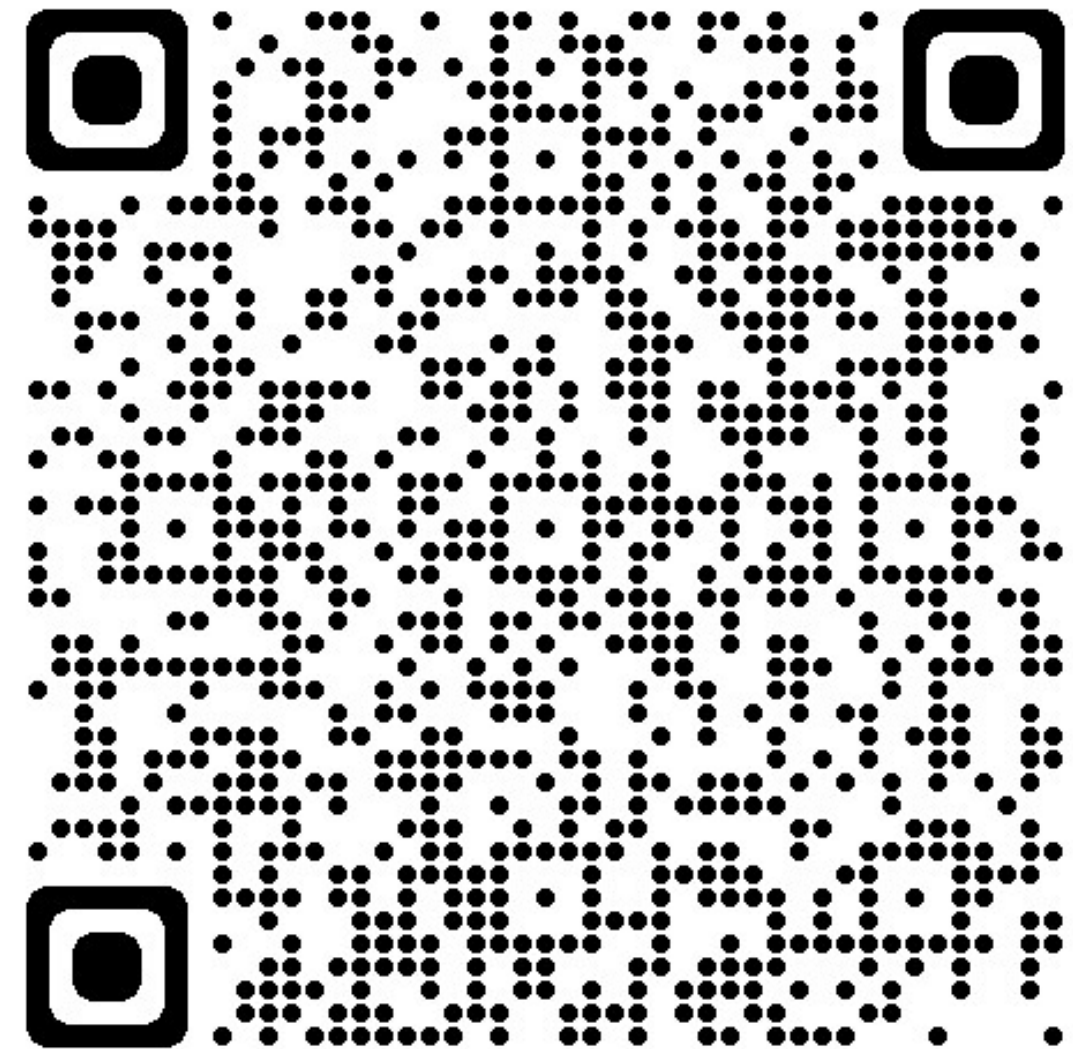
**Tule tutustumaan
digitaalisten perusteet
-kurssiin**

Kalliolan Digiä Iisisti -kurssi

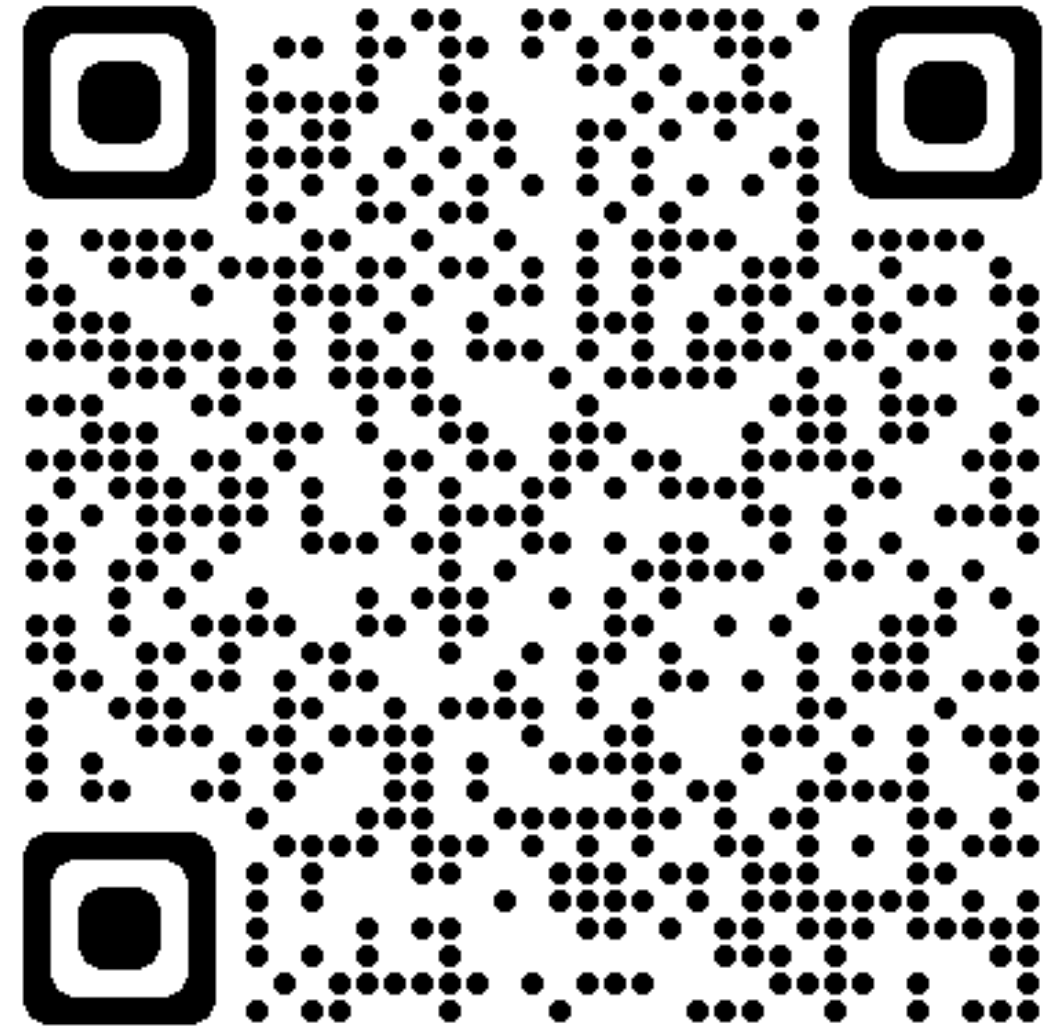
Motivoiva digineuvonta sote-alan asiakastyössä -verkkokurssi (5 op)

DigiOn-hanke

Palaute päivistä

1. Vastaa lyhyesti Menti-kyselyyn
www.menti.com
2. Vastaa sitten QR-koodin kautta

Kiitos

DigiOn (ESR 2021-2023) on Laurea-ammattikorkeakoulun ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen yhteishanke.

Hanketta rahoitetaan osana Euroopan Unionin Covid-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia.

Kysy lisää:

Susanna Monni

susanna.monni@luvn.fi

Hanna Rantala

hanna.rantala@laurea.fi

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto